



## **Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences**

*Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 7, Sayı: 47, Ağustos 2020, s. 41-68*

*ISSN: 2149-0821 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.44572>*

**Doç. Dr. Hatice KADIOĞLU ATEŞ**

Istanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü

Sınıf Öğretmenliği Anabilim dalı, hatice.kadiogluates@izu.edu.tr

**Merve Gül MAZI**

Istanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Öğrencisi

### **ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERE İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ<sup>1</sup>**

#### **Özet**

Araştırmanın amacı, sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilere ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırma, 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılında, Küçükçekmece ilçesindeki ilkokullarda görev alan sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan gönüllü 36 tane sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Küçükçekmece ilçesinin seçilmesinin sebebi; İstanbul'da ilinde yüzölçümü bakımından geniş bir büyüklüğe sahip olması, nüfus yoğunluğu bakımından kalabalık bir ilçe olması ve çok sayıda ilkokul bulunması nedeniyle daha çok öğretmene ulaşma imkânı sunduğu için Küçükçekmece ilçesini örneklem olarak seçilmiştir. Araştırmanın türü nitel araştırmadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak nitel veri toplama araçlarından biri olan “yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır. Genel olarak araştırma sonucunda; öğretmenler; özel yetenekli öğrencilerin derste çabuk sıkıldıklarını, etkinlik ve çalışmalarını çabuk bitirdikleri için onlara yetişmekte zorlandıklarını, dersi zaman zaman böldüklerini ifade etmişlerdir. Bu konuda eğitim almak istemektedirler ve onların yetenek ve seviyelerine göre sıkılmayacakları bir eğitim vermek istemektedirler. Bu eğitimi normal sınıflarda özel yeteneklilere nasıl verileceği ile ilgili yöntemleri de

---

<sup>1</sup> Çalışmanın verileri, yürütücüsünün Mervegül Mazi, danışmanının Doç. Dr. Hatice KADIOĞLU ATEŞ olduğu, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi İZU Teknoloji Transfer ofisi –TTO- tarafından burs ile desteklenen İZÜPRO-2019-12 numaralı bilimsel araştırma projesinden elde edilmiştir.

öğrenmek istediklerini ifade etmişlerdir. Okullarında destek eğitim odası bulunduğunu ifade etmişlerdir. Destek eğitim odasının öğrencilere faydalı olduğunu ifade etmişlerdir. Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıflarında özel yetenekli öğrenci bulunmasının avantajlarına yönelik görüşlerine göre dağılımı incelendiğinde; en çok avantaj alanı olarak görülen konu başlığının, Farklı bakış açıları ortaya koyması olduğu saptanmıştır. Öğretmenlerin, özel yetenekli öğrencilerin sınıfta fikirlerini söyleyerek konuya farklı bir bakış açısı kazandırdıkları ve arkadaşlarının da konuya farklı bir bakış açısıyla bakabilmelerine yardımcı olmalarını bir avantaj olarak gördükleri belirlenmiştir.

**Anahtar kelimeler:** Eğitim, özel yetenekli öğrenci, sınıf öğretmeni, ilkokul.

### OPINIONS OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS REGARDING GIFTED STUDENTS

#### Abstract

The aim of the research is to reveal the opinions of the primary school teachers who have gifted students in their class about gifted students. The research consists of 36 volunteer primary school teachers who have special talented students in their class at the primary schools in Küçükçekmece district in the 2019-2020 academic year. The reason for choosing Küçükçekmece district; The district of Küçükçekmece was chosen as a sample because it has a large size in terms of surface area, a crowded district in terms of population density and a large number of primary schools in Istanbul. The type of research is qualitative research. In the research, a semi-structured interview form, one of the qualitative data collection tools, was used as the data collection tool. In general, as a result of the research; teachers; They stated that students with special abilities get bored quickly in the lesson, have difficulty in catching up because they finish activities and studies quickly, and that they divide the lesson from time to time. They want to receive education on this subject and they want to give an education that will not get bored according to their abilities and levels. They also stated that they want to learn the methods about how to give this education to special talent in normal classes. They stated that there is a support education room in their schools. They stated that the support education room was beneficial to the students. When the distribution of the primary school teachers who have special talented students in their class according to their opinions about the advantages of having gifted students in their classes is examined; It has been determined that the topic, which is seen as the most advantageous area, presents different perspectives. It was determined that the teachers gave a different perspective to the subject by saying the ideas of gifted students in the classroom and that it was an advantage for their friends to help them look at the subject from a different perspective.

**Keywords:** Education, Gifted Student, Primary School Teacher, Primary School.

## GİRİŞ

Zekâ, “bireyin gerek sorunları çözerken gerek çevreye uyum sağlarken var olan tüm yetenek ve becerilerini kullanması ile ortaya çıkan düzey, ne yapabileceklerini gösteren gizil güçtür” (Öznacar ve Bildiren, 2016). Özel yetenekli çocuklar, seçkin yeteneklerinden dolayı, yüksek seviyede iş yapmaya yeterli oldukları, bu alanda uzman olarak bilinen kimseler tarafından tanınmış olan çocuklardır. Bunlar, kendilerine ve topluma katkıda bulunabilmeleri için normal okul programlarının ötesinde farklılaştırılmış eğitim programlarına ve hizmetlerine gereksinim duyan çocuklardır. Bu çocuklar, aşağıda belirtilen alanların herhangi birinde sergilenen başarı ve/veya potansiyel yeteneği de içine alan yüksek performans yeteneğine sahip çocuklardır: 1) genel zihinsel yetenek, 2) özel akademik yetenek, 3) yaratıcı ve üretken düşünme, 4) liderlik özelliği, 5) görsel ve sahne sanatları (Clark, 2015). Özel yetenekli bireylerin ilk dikkat çektikleri dönem erken çocukluk dönemidir (Demirel Gürbüz ve Ayas, 2014). Özel yetenekli çocuklar gözlenen genel özellikler şu şekilde sıralanabilir: daha çabuk öğrenirler, olağanüstü meraklıdır, ilgi duydukları konularla uzun süre uğraşırlar, liderlik özellikleri baskındır, ayrıntılarla ilgilenirler, soyut kavrama yeteneğine sahiptirler, problem çözmeyi severler (Arel, 2011).

Çok uzun yıllar boyunca, dünya medeniyetlerini bugünkü uygarlık düzeyine getiren kişilerin, ortalama bir zekâ ve yetenek düzeyinin üzerinde olduğu rahatlıkla ifade edilebilir (Gürpınar, 2006). İnsanlık tarihi boyunca özel yeteneklilik toplumların dikkatini çekmiştir (Baykoç Dönmez, 2012). Özel yetenekli bireylerin erken tanınmaları, yeteneklerine uygun bir şekilde eğitilip var olan potansiyellerini açığa çıkarabilecekleri ortamların oluşturulması, yeteneklerine göre yönlendirilmeleri yaşadıkları topluma, çağa büyük yarar sağlayabilir. Öğretmenlerin özel yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarını, sorunlarını, yeteneklerini, becerilerini ve özelliklerini bilerek erken dönemde destek ortamlarını oluşturması hem öğrenci, hem aile, hem de eğitim sistemi açısından istendik sonuçlara en kısa sürede hızlı bir şekilde ulaşmayı destekleyecektir (Kadioglu Ates ve Afat, 2018).

Özel yeteneklilerin öğrenme şekilleri, kavrama yetenekleri açısından yaşlılarından farklılık göstermesi nedeniyle eğitimlerinin farklılaştırılması gerekir. Eğitimin etkili bir şekilde gerçekleşmesi için bireye yönelik eğitimin yapılması gerekirken, okul programlarının hazırlanmasında ortalama yetenek düzeyine öncelik verilir. Eğitim programlarının ortalama yetenek düzeyine göre hazırlanması özel yetenekliler açısından çeşitli dezavantajlara neden olur. Bunun sonucunda özel yetenekli öğrenci programa ilgisiz kalabilir, edindiği bilgi düzeyi, zihinsel düzeyinin çok gerisine düşer. Var olan potansiyelini ortaya çıkaracak eğitim programlarının uygulanmamasından dolayı da özel yetenekli çocuğun yetenek alanları ortaya çıkarılamaz (Bildiren, 2016). Özel yeteneklilerin eğitiminde öğretmenlerin kritik görevleri vardır. Derse girdiği sınıflardaki özel yetenekli öğrencilerin fark edilmesi ve doğuştan getirdikleri potansiyellerinin geliştirilmesi için öğretmenlerin bu alanla ilgili bilgi sahibi olması gerekir (Levent, 2014).

Özel yetenekliler ile ilgilenen öğretmenlerin özel yeteneklilerin özelliklerini çok iyi bilmeleri onlara yönelik pedagojik yaklaşımlarını geliştirebilir. Ancak bunun yanında özel yeteneklilik ile ilgili kuramları da iyi özümsemeleri gerekir. Ardından yapılması gereken öğretimsel uygulamalardır (Tortop, 2015). Özel yetenekli öğrenciler bireysel farklılıkları açısından

diğerlerinden farklı gelişim gösterdiklerinden farklılaştırılmış öğretime ihtiyaç duyarlar (Tortop ve Kadioğlu, 2018). Bireysel farklılık ve ihtiyaçlara duyarlı bir şekilde eğitim ortamında yapılan düzenlemelere farklılaştırma denir. Farklılaştırma veya farklılaştırılmış öğretim, öğretmenlere eğitim uygulamalarının tüm yüzlerinde rehberlik edebilecek kapsamlı bir öğretim yaklaşımıdır. Öğretmen, öğrencilerdeki hazırbulunuşluk, ilgi ve öğrenme profili farklılıklarına göre çok çeşitli içerik, süreç ve ürün yaklaşımlarını planlar ve uygular (Tomlinson, 1995 akt. Afat, 2017).

Eğitim sisteminde özel yetenekli çocukların kötüye kullanılmasında gelişen üç durumu ele alalım. İlki, öğretmenlerin bu çocukları daha yavaş öğrenen çocuklara gözetmen yapmasıdır. Bu işlemde parlak öğrencilerin nasıl öğretmenlik yapılacağını kendilerine öğretmekten başka hiçbir kârı yoktur. İkincisi, bu öğrenciler kendilerine verilen görevleri çabuk bitirdiğinden öğretmenler onlara ek görevler vererek diğer öğrenciler işlerini tamamlarken onları oyalamaya çalışmaktadır. Üçüncüsü, açıkçası bu yetenekli çocukların yeteneklerini değerlendirme bakımından daha genel bir problemidir. Öğretmenler bu çocuklara daha zor ve daha çok ödev vermekte ve bu yöntem çocuklar için adeta bir ceza olmaktadır (Davis, 2013).

Özel yetenekli öğrenciler yetenekleri için savunulabilir ve uygun olan programlara katılmak zorundadır. Bu, öğrencilerin bireysel olarak değerlendirilmesi ve planlamanın buna göre yapılması anlamına gelmektedir (Robinson, Shore ve Enersen, 2014).

Aynı yaş grubundaki çocuklara sağlanan eğitim olanaklarından yeterince yararlanamayan ve özel eğitim gereksinimi olan, eğitimsel performansı olumsuz etkilenmiş, gereksinimlerinin karşılanması için özel düzenlenmiş ortama, özel olarak hazırlanmış programa gereksinim duyan bireylerin bireyselleştirilmiş eğitim programına ihtiyacı vardır (Yıldırım Doğru ve Durmuşoğlu Saltalı, 2013). Meraklarını köreltmeyen, sorularına cevap arayışını destekleyen ortamlar özel yetenekliler için şanslı sayılabilecek ortamlardır. Çocukların ilgi, istek, ihtiyaçlarını en iyi şekilde tanımlayıp var olan potansiyellerini en üst seviyede açığa çıkarmaları için gerekli desteği almaları hem ebeveynlerce hem de öğretmenlerce sağlanmalıdır (Vatansever Bayraktar, Kadioğlu Ates ve Afat, 2019). Özel yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarını anlayan bir öğretmen, normal sınıf ortamında teşvik edici öğrenme yaşantıları sunan bir orkestra şefi gibidir. Öğretmen farklılaştırılmış bir programa ihtiyaç duyan öğrencileri tespit etmiş ve bu öğrencilerin farklı bir yaklaşımla eğitilmesi gerektiğini anlamış ise bu öğrencilere yardım etmek için daha farklı programlar sunmaya hazırdır demektir. Bununla birlikte öğretmen, bazı konularda kendisinden daha fazla şey bilen öğrenciler karşısında, kendisini tehdit altında hissetmeyecek kadar olgun olmalıdır (Parke, 1992. Akt. Levent, 2011).

Kadioğlu Ateş, Türk ve Özfidan (2017), özel yeteneklilerin öğretmenlerin hangi özelliklere sahip olması gerektiğini öğretmen ve ebeveyn görüşleriyle incelemişlerdir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin: “Güvenilir, anlayışlı, hoşgörülü, adil, sabırlı, sevecen, pozitif, donanımlı, erdemli, ahlaklı, vicdanlı, yenilikçi, bilgili, çalışkan, sakin, kararlı, azimli, zeki, destekleyici, güdüleyici, empati kurabilen, lider, uzman, alanını iyi bilen, teknolojiye hakim, sıradışı düşünebilen, mentorluk edebilen, özel eğitim uzmanı olmalı, kaprissiz, kompleksiz, özgüven sahibi, yaratıcı, duyarlı, iletişim becerileri yüksek, sakin, kararlı, azimli, zeki, destekleyici, güdüleyici, empati kurabilen, lider, uzman, alanını iyi bilen, teknolojiye hakim, sıradışı düşünebilen, mentorluk edebilen” özelliklerine sahip olması gerektiği sonucuna ulaşmışlardır.

Özel yetenekli çocuklarla başarılı olmuş bir öğretmen hakkında Cutts ve Moseley, (2004) şunu diyor: “O hanım eğitici, iyi bir öğretmen sembolünün en yüksek bir temsilcisidir: dost, açık fikirli, her bir öğrenciyle yakından ilgili ve birilerinin öğrenme ve uyum sağlama problemlerini çözmeleri yolunda sürekli olarak ipuçları arayan bir yardımcı. Aynı zamanda, öğrencinin kişisel yeteneğinin yeşermesi için tüm yolları açan, tüm bir başarıdan aşağı bir sonucu kabullenmeyen fakat o yolda çaba ve pozitif gelişmeyi bütün varlığıyla destekleyen bir uzman. Kriz anlarında yardımını esirgemeyen, fakat yalnız bırakılması gereken hallerde de sabırlı olan ve her durumda kendisi oldukça iyi model olan bir insan!”

Özel yetenekli öğrencilerin öğretmenlerinin alanlarında derin bilgiye sahip, etkili öğretim tekniklerini bilen, araştırmacı, farklılığı kabullenen, eleştiriye açık, rol modelliği yapabilen, düşünsel olarak sıradışı olmaları gerektiğini söylemiştir. Öğretmenler; çoğul düşünme, genel bilgi ve genel düşünme, spesifik bilgi ve beceriler, görev yükümlülüğü, motivasyon alanlarıyla özel zekalı öğrencilerin yaratıcı yeteneğini geliştirebilecek stratejiler üretebilirler (Sak, 2014).

Normal müfredatın okutulduğu okullarda, özel yetenekli öğrencilere yönelik BEP geliştirilmesi ve kaynak oda hazırlanmasına ilişkin zorlayıcı yasal tedbirler alınmalıdır. Bununla birlikte örgün eğitim kurumlarında özel yetenekli öğrenciler için zenginleştirme etkinlikleri, bilim olimpiyatlarına hazırlık ve kulüp çalışmaları, proje grupları, atölye ve laboratuvar uygulamalarının hayata geçirilmesi özendirilmelidir (Levent ve Bakioğlu, 2013).

Akademik anlamda özel yetenekli çocukların eğitimi hem bu öğrencilerin özel yetenekli olmalarından dolayı özel eğitim ihtiyaçları açısından hem de eğitimlerindeki kalitenin niteliğinin artırılmasının ülkenin gelişimindeki katkısı açısından müstakil ve özel olarak önemle üzerinde durulması gereken bir alandır (Tortop, 2015). Ülkemizde son yıllarda eğitim alanında yapılan araştırmalar arasında özel yetenekli öğrencilerle ilgili olanların sayısı artış göstermektedir. Eğitim felsefemizdeki önemli değişikliklerle beraber öğrenenin öğrenmedeki yeri değişmiştir. Öğrenenin bireysel farklılıkları da daha fazla dikkate alınır olmuştur. Zekanın öğrenmedeki yeri ile ilgili hem eğitim bilimcilerin hem öğretmenlerin hem velilerin hem de psikologların farkındalıkları artmıştır (Kadioğlu Ateş ve Aktaş, 2017). Özel yeteneklilerle alakalı ülkemizde yapılan pek çok çalışma (Kadioğlu, 2017; Koç ve Saranlı, 2017; Güçin ve Oruç, 2015; Orhan Karsak, 2014; Kadioğlu Ateş, 2018; Tortop ve Nar, 2018; Özenç ve Özenç, 2013; Kadioğlu Ateş ve Mazi, 2017; Afat, 2017; Orhan Karsak ve Gider, 2019; Yılmaz, 2018) yer almaktadır. İlgili çalışma sınıf öğretmenlerinin özel yeteneklilere yönelik fikir sahibi olmalarına fırsat verdiği için önemli bir çalışmadır. Araştırmanın bir diğer önemi ise özel yeteneklilerin toplumdan soyutlanmadan yaşlılarıyla normal sınıflarda etkili ve verimli eğitim alabilmeleri için öğretmenlerin görüşleri alınarak onlara öneriler sunulması noktasıdır.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilere ilişkin görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmanın genel amacına bağlı olarak aşağıdaki alt amaçlar incelenmiştir:

1. Özel yetenekliliği nasıl tanımlarsınız?
2. Öğretmenlere göre sınıfında özel yetenekli bir öğrencinin bulunmasının ne tür avantajları vardır?
3. Öğretmenlere göre sınıfında özel yetenekli bir öğrencinin bulunmasının ne tür dezavantajları vardır?

4. Öğretmenlerin özel yetenekli öğrencilere BEP hazırlanması/uygulanması ile ilgili görüşü nedir?
5. Öğretmenlerin, destek eğitim odasına ilişkin görüşü nelerdir?
6. Öğretmenler, özel yetenekli öğrenciler kaynaklı sınıf içi sorunlarla başetmede ne gibi yöntemler/teknikler kullanmaktadırlar?
7. Sınıf öğretmenlerinin özel yeteneklilikle ilgili yeterli bilgiye sahip olup olmamalarına ilişkin görüşü nedir?

### Yöntem

#### Araştırmanın modeli

Araştırmanın türü nitel araştırmadır. Nitel araştırmalar, olguların, davranışların ya da olayların gerçekleştiği doğal ortamlarda yapılan, verilerin doğrudan kaynağından ulaşıldığı, detaylı betimlemeler yapılarak bağlam ve olguların derinlemesine anlaşılmasını sağlayan, olgu ve davranışların neden ve nasıl gerçekleştiğine odaklanan, ikna edici bilgilere sentezlenerek elde edilen bilgilerden ulaşıldığı araştırmalardır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2014).

#### Çalışma grubu

Araştırmanın amacı olan özel yetenekli öğrencilere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşünü belirlemek için sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunduran sınıf öğretmenleri ile araştırmanın çalışma grubu oluşturulmuştur. Araştırma, 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Küçükçekmece ilçesindeki ilkokullarda görev alan sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan gönüllü 36 tane sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabılır örneklem kullanılmıştır. Küçükçekmece ilçesinin seçilmesinin sebebi; İstanbul'da ilinde yüzölçümü bakımından geniş bir büyüklüğe sahip olması, nüfus yoğunluğu bakımından kalabalık bir ilçe olması ve çok sayıda ilkokul bulunması nedeniyle daha çok öğretmene ulaşma imkânı sunduğu için Küçükçekmece ilçesini örneklem olarak seçilmiştir. Veriler öğretmenlerden bire bir olarak toplanacağı, bu nedenle veri toplanabilmesi için öncelikle Küçükçekmece İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden araştırma izni alınmıştır (Ek 1). İzin belgesi alındıktan sonra Küçükçekmece ilçesinde bulunan ilkokullara gidilerek araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 36 tane sınıf öğretmenine yarı yapılandırılmış formu uygulanarak veriler toplanmıştır.

#### Verilerin toplanması ve uygulama

Küçükçekmece ilçe milli eğitim müdürlüğünden alınan bilgiye göre ilçedeki toplam 50 tane ilkokulda Küçükçekmece Rehberlik ve Araştırma merkezinden özel yetenekli tanısına sahip toplam 205 tane ilkokul öğrencisinin öğrenim görmektedir. 50 tane ilkokul 13 tanesinin özel okul olduğu belirlenmiştir. Özel yetenekli öğrencilerin en fazla olduğu üç okulda mevcut durum şöyledir: Bir ilkokulda 14 tane öğrenci, iki tane ilkokulda 12'şer tane öğrenci, iki tane ilkokulda 10'ar tane öğrenci yer almaktadır. 11 tane ilkokulda da birer tane özel yetenekli öğrenci yer almaktadır. Toplam 205 tane öğrenciyi kaç tane sınıf öğretmenin okuttuğuna ilişkin bilgiye ulaşılamamıştır. 22.03.2019 tarihinde çalışmaya başlanılmıştır. Uygulama eylül 2019 itibariyle başlamış 2020 temmuza kadar tüm okullara ilgili ziyaretlerin yapılması tasarlanmıştır. Araştırma tasarımında kendini örnekleyen evren çalışılıp sınıfında özel yetenekli tanısı olan tüm

sınıf öğretmenlerine ulaşarak gönüllük ilkesine göre çalışma grubunun oluşturulması yer almaktaydı. Ancak 2020 mart ayında koronavirüs salgını nedeniyle alınan tedbirler üzerine okulların tatil edilmişinden dolayı araştırmanın uygulama kısmı temmuz ayından çok önce mart ayında tamamlanmış oldu. İlgili tarihe kadar toplam 40 tane ilkokul ziyaret edildi. Bu ilkokullardan 31 tanesinde görev yapan sınıf öğretmenleri gönüllülük esasına göre çalışmaya katılmaya karar verdi.

Araştırmaya katılan çalışma grubundaki kadın öğretmenlerin (26 kişi) erkek öğretmenlerden (10 kişi) daha fazla olduğu saptanmıştır. Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin yaş grubuna göre dağılımı incelendiğinde; 20-30 yaş arasında, 31-40 yaş arasında, 41-50 yaş arasında olmak üzere üç farklı yaş grubu altında gruplandırılmışlardır. En çok 31-40 yaş arasında öğretmen (17 kişi) olduğu saptanmıştır. Bu yaş aralığını sırasıyla 41-50 yaş arasında (11 kişi), 20-30 arasında (8 kişi), yaş aralıkları takip etmektedir. En az öğretmen sayısının yaş aralığı 20-30 yaş (8 kişi) arasında olduğu saptanmıştır. Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin eğitim düzeyine göre dağılımı incelendiğinde; lisans düzeyinde ve yüksek lisans düzeyinde olmak üzere iki farklı eğitim düzeyi altında gruplandırılmıştır. Lisans eğitim düzeyinin (31 kişi) yüksek lisans eğitim düzeyinden (5 kişi) daha fazla olduğu saptanmıştır. Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin kıdem yılına göre dağılımı incelendiğinde; 1 - 5 yıl arasında, 6 - 10 yıl arasında, 11 - 15 yıl arasında, 16 - 20 yıl arasında, 21 - 25 yıl arasında, olmak üzere toplam beş farklı kıdem yılı büyüklüğü altında gruplandırılmış ve ortak kıdem yılı büyüklüğü altında olan öğretmenler bir grup altında birleştirilmişlerdir. En çok çalışılan kıdem yılı büyüklüğü aralığının 1-5 yıl arasında (13 kişi) olduğu saptanmıştır. Bu kıdem yılı büyüklüğünü kullanılma sıklığı bakımından sırasıyla 6 - 10 yıl arasında (8 kişi), 21 - 25 yıl arasında (6 kişi), 16 - 20 yıl arasında (5 kişi), 11 - 15 yıl arasında (4 kişi) şeklindeki kıdem yılı aralıkları takip etmektedir. En az kıdem yılı aralığı 1 kişi ile 11 - 15 yıl arasındaki kıdem yılı aralığı olduğu saptanmıştır. Çalışılan gruptaki sınıf öğretmenlerinin 32'si evli, dördü bekar.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıflarında ne kadar süredir özel yetenekli öğrencinin bulunduğuna göre dağılımı incelendiğinde; 1 yıl, 2 yıl, 3 yıl ve 4 yıl olmak üzere dört farklı yıl süresi altında gruplandırılmışlardır. Sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilerle en çok çalışılan yıl süreleri 1 yıl (13 kişi) ve 2 yıl (13 kişi) olduğu saptanmıştır. Bu çalışma yıllarını özel yetenekli öğrencilerle çalışma sıklığı bakımından sırasıyla 3 yıl (9 kişi), 4 yıl (1 kişi) takip etmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilerle ilgili eğitim alıp- alamamasına göre dağılımı incelendiğinde 29 kişinin herhangi bir eğitim almadığı görülmüştür. 7 kişi eğitim aldığını ifade etmiştir.

### **Verilerin analizi**

Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Görüşmelerde öğretmenlerin ifade ettikleri düşünceleri okunarak uygun şekilde kodlaması yapılmıştır. Görüşmeler araştırmacı tarafından yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerin doğal ortamı olan çalıştıkları kurumlarda görüşmeler yapılmıştır. Öğretmenlerde herhangi bir olumsuz duygu yaratmamak adına ses ve görüntü kaydı alınmamıştır. Görüşmeler, formlar üzerine öğretmenler tarafından yazılarak kaydedilmiştir. Araştırmanın geçerliğini sağlamak amacıyla elde edilen bulgular yansız bir şekilde sunulmuştur. Öğretmenlerin verdikleri yanıtlardan doğrudan alıntılar yapılmıştır.

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla araştırmanın her bir alt problemi için bir başka araştırmacı ile birlikte kodlayıcılar arası güvenilirlik çözümlemesi gerçekleştirilmiştir. Bunun için Miles ve Heberman (1994)'ün  $P(\text{Uzlaşma yüzdesi}) = \frac{Na(\text{Görüş Birliği})}{Na(\text{Görüş Birliği}) + Nd(\text{Görüş Ayrılığı})} \times 100$  formülünden yararlanılmıştır. Hesaplama için iki tane öğretim üyesine kodlar ve temalar verilmiş düzenlemesi istenmiştir. Düzenlemeler arasında farklılık çıkmamıştır.

Çözümlenen veriler yazıldıktan sonra çalışma grubu üyelerine bizzat gösterilerek kontrol etmelerini sağlamak amaçlanmaktaydı. Haziran 2020 itibarıyla seminerlerin olduğu bilgisi alınarak ilkokullara ziyaretlerde bulunulmuştur. Ancak tüm ülkede seminerlerin online olarak öğretmenlerin evinden takip edileceği ve salgın nedeniyle okulların kapalı olacağı bilgisi alınmıştır. Bu sebepten katılımcı teyidi alınamamıştır. Bu şekilde veri toplama yönteminin sınırlılığı aşılamamıştır.

## BULGULAR VE YORUM

### *SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL YETENEKLİLİĞE İLİŞKİN TANIMLARINA AİT BULGULAR*

Şekil 1. Sınıfında Özel Yetenekli Öğrenci Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Özel Yetenekliliği Nasıl Tanımladıklarına Göre Dağılımı



Bilişsel alanla ilgili yapılan tanımlar	11
Bilişsel ve duyuşsal alanla ilgili yapılan tanımlar	16
Bilişsel ve psikomotor alanla ilgili yapılan tanımlar	6
Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanla ilgili yapılan tanımlar	3
Toplam=	36

Şekil 1'de görüldüğü gibi, sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin özel yetenekliliği nasıl tanımladıklarına göre dağılımı incelendiğinde; Bilişsel alanla ilgili yapılan tanımlar, Bilişsel ve duyuşsal alanla ilgili yapılan tanımlar, Bilişsel ve psikomotor alanla ilgili yapılan tanımlar, Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanla ilgili yapılan tanımlar olmak üzere özel yetenekliliği nasıl tanımladıklarına göre dört farklı başlık altında gruplandırılmış ve ortak başlık altında olan özel yeteneklilikle ilgili tanımlar bir grup altında birleştirilmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; en çok tanım yapılan konu başlığının,

Bilişsel ve duyuşsal alanla ilgili yapılan tanımlar (16) olduğu saptanmıştır. Bu tanımlarla ilgili konu başlığını sırasıyla; Bilişsel alanla ilgili yapılan tanımlar (11), Bilişsel ve psikomotor alanla ilgili yapılan tanımlar (6), Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanla ilgili yapılan tanımlar (3), tanım ile ilgili başlıklar takip etmektedir. En az çalışılan tanımlar ile ilgili başlığını; Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanla ilgili yapılan tanımlar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

### 1. Bilişsel alanla ilgili yapılan tanımlar

1. Pratik düşünebilen, bilgiyi kullanabilen, zekâ sorularında başarılı olan.
2. Zekâ olarak farkındalık
3. Farklı fikirleri olan, sürekli soru soran
4. İleri seviyede zekâ
5. Konulara yaklaşımındaki farklılıktır
6. Düşünme potansiyeli yüksek bireyler
7. Akademik alanlarında yaşıtlarına göre yüksek düzeyde performans gösteren birey
8. Derin detay bilgisi ve ilişkileri çok iyi kavrama yeteneği olan kişiler
9. Liderlik yeteneği
10. Hızlı kavrama ve yüksek hızda öğrenme
11. Akademik performansı yaşıtlarına göre yüksek düzeyde olan

### 2. Bilişsel ve duyuşsal alanla ilgili yapılan tanımlar

1. Algı, ilgi, yetenek, bakış açılarının farklı olması
2. Yüksek merak potansiyeli
3. Olaylara farklı bakış açısından bakma
4. Merak ve hayal gücü yüksek olan öğrenciler
5. Merak, hızlı anlama
6. Hızlı öğrenme yeteneği, keskin gözlem yapabilen
7. Geniş hayal ve imgeleme gücüne sahip olma
8. Eleştirel ve yaratıcı düşünebilen
9. Yaratıcı düşünebilen ve problem çözme becerileri güçlü olan
10. Mükemmeliyetçi eğilimler gösteren, çok fazla soru soran
11. Hızlı düşünebilen, içsel motivasyonu yüksek olan
12. Belirgin bir kelime haznesi ve dil kullanımına sahip olan bireyler
13. Yaratıcı ya da üretici düşünce yeteneğine sahip olan bireyler
14. Belirgin merak, yaşa göre gelişmiş kelime haznesi
15. Özel akademik alanlarda veya zekâ, yaratıcılık kapasitesi yönüyle yaşıtlarına göre yüksek düzeyde performans gösteren
16. Meraklı, yaratıcı, zeki çocuklar

### 3. Bilişsel ve psikomotor alanla ilgili yapılan tanımlar

1. Hızlı algılama, öğrendiklerini hızlı bir şekilde uygulama
2. Hızlı anlama, kavrama, anlamlandırma, farklı bakış açıları ve yeteneklere sahip olma
3. Yaratıcı düşünebilen
4. Farklı fikirleri olan, karşılaştığı problemlere farklı açılardan yaklaşabilen, risk alabilen, aşırı meraklı, sürekli soru soran, dikkatli çocuklar
5. Akranlarına göre farklı düşünme yetisi olması, yeteneklilik

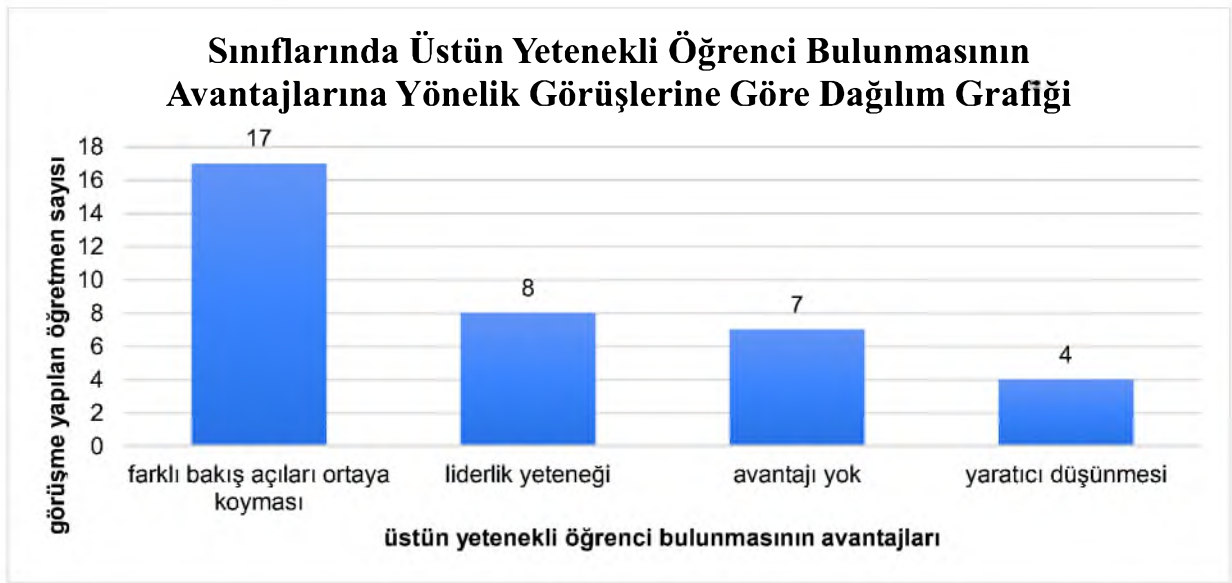
6. Kolay ve çabuk öğrenebilen

#### 4. Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanla ilgili yapılan tanımlar

1. Farklı alanlarda yaşıtlarına göre daha yüksek performans gösterilmesidir.
2. Algısının farklı olması, ilgi ve yeteneklerinin farklı olması, çok yönlü düşünmesi, araştırmacı olması, meraklı olması
3. Belli alanlarda yüksek performans göstermektir

### SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIFLARINDA ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİ BULUNMASININ AVANTAJLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜNE AİT BULGULAR

Şekil 2. Sınıfında Özel Yetenekli Öğrenci Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Sınıflarında Özel Yetenekli Öğrenci Bulunmasının Avantajlarına Yönelik Görüşlerine Göre Dağılımı



Farklı bakış açıları ortaya koyması	17
Liderlik yeteneği	8
Avantajı yok	7
Yaratıcı düşünmesi	4
Toplam=	36

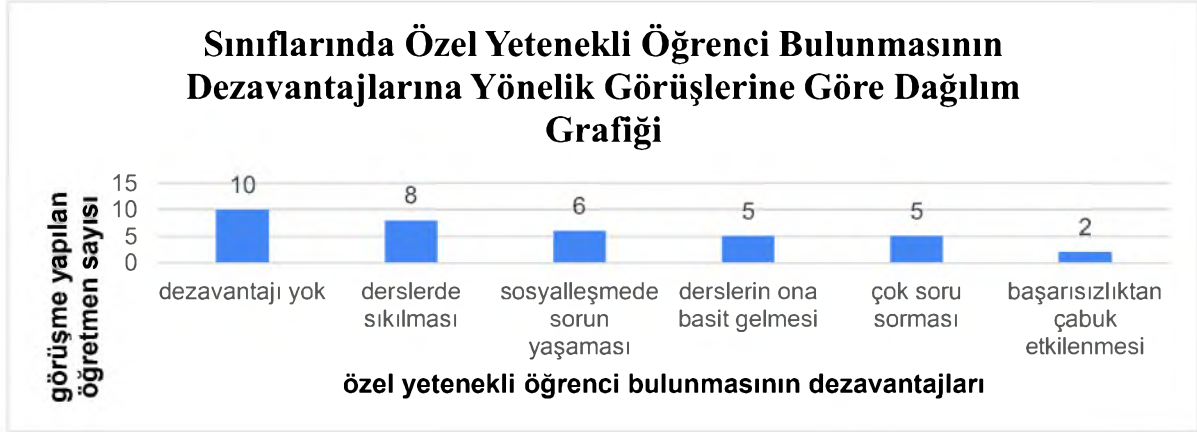
Şekil 2’de görüldüğü gibi, sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıflarında özel yetenekli öğrenci bulunmasının avantajlarına yönelik görüşlerine göre dağılımı incelendiğinde; farklı bakış açıları ortaya koyması, liderlik yeteneği, avantajı yok, yaratıcı düşünmesi olmak üzere sınıflarında özel yetenekli öğrenci bulunmasının avantajlarına yönelik görüşlerine göre dört farklı başlık altında gruplandırılmış ve ortak başlık altında olan özel yeteneklilikle ilgili avantajlar bir grup altında birleştirilmişlerdir. Çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; en çok avantaj alanı olarak görülen konu başlığının, Farklı bakış açıları ortaya koyması (17) olduğu saptanmıştır. Bu avantaj alanıyla ilgili konu başlığını sırasıyla; liderlik yeteneği (8), avantajı yok (7), yaratıcı düşünmesi (4), avantaj alanı ile ilgili başlıklar takip etmektedir. En az çalışılan avantaj alanı ile ilgili başlığın; yaratıcı düşünmesi alanıyla ilgili yapılan avantaj alanı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

### **ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNDEN ÖRNEKLER**

1. Sınıflar arası ve okullar arası yapılan yarışmalarda başarılı bir şekilde temsiliyet olarak görüyorum.
2. Sınıf için lokomotif görevi görüyor
3. Derse katılımı fazla, çabuk ve farklı bakış açısı sahip, derse renk katıyor
4. Diğer öğrencilerin farklı olaylara farklı pencerelerden bakmasına yardımcı oluyor
5. Yaratıcı düşünerek diğer öğrencilere örnek oluyor.
6. Diğer öğrencilere farklı bakış açısı kazandırıyor.
7. Diğer öğrencileri yapabilecekleri konusunda güdülüyor
8. Farklı sorular sorarak dikkati farklı yönlere çekebilmektedir.
9. Meraklı olması, araştırmacı bir yapıya sahip olması sınıfta arkadaşlarının ufkunu genişletiyor. Fikirlerini paylaşması sınıfta merak uyandırıyor
10. Konu düz bir çerçevede ilerlerken bizi başka bir yöne çekebilmektedir
11. Zaman zaman farklı düşüncelerini ifade ederek diğer sınıf arkadaşlarının bakış açısını genişletebilmektedir
12. Konuya farklı bakış açısı kazandırıyor
13. Farklı ifadelerle sınıfa farklı bakış açıları sunuyor
14. Lider konumunda, her anlamda diğer öğrencilerin örnek aldığı bir öğrenci
15. Bir problemi tüm öğrenciler bir yoldan çözerken, özel yetenekli çocuk farklı bir yoldan çözebiliyor. Olaylara daha farklı bir açıdan yaklaşabiliyor.
16. Konuyla ilgili çok çeşitli örnekler verebiliyor.
17. Çok çeşitli fikirlerinin olması, diğer öğrencilerin ufkunu genişletiyor.
18. Okumaya çok düşük olması diğer öğrencileri de teşvik ediyor.
19. Farklı bakış açılarıyla arkadaşlarının ufkunu genişletiyor.
20. Sorularıyla diğer öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştiriyor.
21. Bir işe başladığında bitirmek için azimli olması.
22. Kullandıkları farklı kelimelerle arkadaşları yeni kelimeler öğrenmiş oluyor.
23. Derslerde çok detaya inerek diğer arkadaşlarının farklı bilgiler öğrenmesini sağlıyor.
24. Farklı bakış açılarıyla olaylara yaklaşması.
25. Sınıfı herhangi bir konuda (sıraya girme, oyun oynadıklarında, vb.) örgütleyebilmesi.
26. Yaratıcı fikirlerini sınıfta paylaşarak, farklı bakış açıları sunması.
27. Farklı kelimeler kullanarak arkadaşlarının da o kelimeyi öğrenmesine yardım ediyor.
28. Olaylara farklı yönlerden bakarak, değişik fikirler sunması.
29. Sorduğu sorularla diğer arkadaşlarının ufkunu genişletiyor ve öğrenmelerini sağlıyor.

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIFLARINDA ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİ BULUNMASININ DEZAVANTAJLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜNE AİT BULGULAR**

**Şekil 3. Sınıfında Özel Yetenekli Öğrenci Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Sınıflarında Özel Yetenekli Öğrenci Bulunmasının Dezavantajlarına Yönelik Görüşlerine Göre Dağılımı**



Dezavantajı yok	10
Derslerde sıkılması	8
Sosyalleşmede sorun yaşamaması	6
Derslerin ona basit gelmesi	5
Çok soru sorması	5
Başarısızlıktan çabuk etkilenmesi	2
Toplam=	36

Şekil 3'te görüldüğü gibi, sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıflarında özel yetenekli öğrenci bulunmasının dezavantajlarına yönelik görüşlerine göre dağılımı incelendiğinde; dezavantajı yok, derslerde sıkılması, sosyalleşmede sorun yaşamaması, derslerin ona basit gelmesi, çok soru sorması, başarısızlıktan çabuk etkilenmesi olmak üzere sınıflarında özel yetenekli öğrenci bulunmasının dezavantajlarına yönelik görüşlerine göre altı farklı başlık altında gruplandırılmış ve ortak başlık altında olan özel yeteneklilikle ilgili dezavantajlar bir grup altında birleştirilmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; en çok dezavantaj alanı olarak görülen konu başlığının, dezavantajı yok (10) olduğu saptanmıştır. Bu dezavantaj alanıyla ilgili konu başlığını sırasıyla; derslerde sıkılması (8), sosyalleşmede sorun yaşamaması (6), derslerin ona basit gelmesi (5), çok soru sorması (5), başarısızlıktan çabuk etkilenmesi (2), dezavantaj alanı ile ilgili başlıklar takip etmektedir. En az çalışılan dezavantaj alanı ile ilgili başlığın; başarısızlıktan çabuk etkilenmesi alanıyla ilgili yapılan dezavantaj alanı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNDEN ÖRNEKLER**

1. Sınıftaki diğer çocuklarla ders işlerken o öğrenci sıkılabilir.
2. Sınıf yönetimini olumsuz etkilemesi, öğrenciler arasında başarı düzeyi farkı ders işleme düzeyini belirlemede zorluklar çıkarması.
3. Etkinlikleri çabuk bitiriyor, hareketli.
4. Çok soru sorması.
5. Çabuk sıkılması.
6. Çok hareketli.
7. Çok gürültü yapıyor.
8. Davranış problemleri, sosyal beceri anlamında sorun yaşıyor, her şeyden sıkılıyor, dersi bölüyor.
9. Ders sırasında çok fazla soru sorma isteği ve çok konuşma isteği derste dikkat dağılımına sebep oluyor.
10. Arkadaşları ile iletişim kurmasında sıkıntılar olduğu için sınıf içinde sosyalleşmesini sağlamak için bir uğraşı gerekti, bu benim için bir dezavantajdı.
11. Arkadaşları arasında "her şeyi ben bilirim" tavrı yüzünden istenmeyebiliyorlar.
12. Rutin ödevlerden çabuk sıkılması ve yapmak istememesi.
13. Başkalarının göremediği ilişkileri görmesi ve dersin çoğunu sadece bu konuda tartışmaya ayırmak isteyebilir.
14. Başarısızlıktan çok çabuk etkilenebilmesi.
15. Bazen başkalarının fikirlerine yeterince önem vermeyebiliyor.
16. Sürekli olarak huzursuzluk ve aşırı hareketlilik göstermesi.
17. Aşırıya kaçan ölçülerde şaka ya da yaramazlık yapması.
18. Başarısız olmayı kabullenememesi.
19. Ev ödevlerini yapmaktan kaçınması ve isteksiz davranması.
20. Rutin derslerde çabuk sıkılması.
21. Bazen sadece kendi dediğinin olmasını istiyor, çok ısrarcı oluyor.
22. Derslerde çok fazla konuşması, diğer konuşmalara müdahale etmesi.
23. Bazen çok uç sorular sorarak arkadaşlarının kafası karışabiliyor.

### **SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIFLARINDA ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİYE BEP UYGULANMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜNE AİT BULGULAR**

Şekil 4. Sınıfında Özel Yetenekli Öğrenci Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Sınıflarında Bulunan Özel Yetenekli Öğrencinin Bireysel İhtiyaçlarına Yönelik Diğer Öğrencilerden Farklı Bir Eğitim Planı (BEP: Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı) Uygulayıp Uygulayamadıklarına Göre Dağılımı

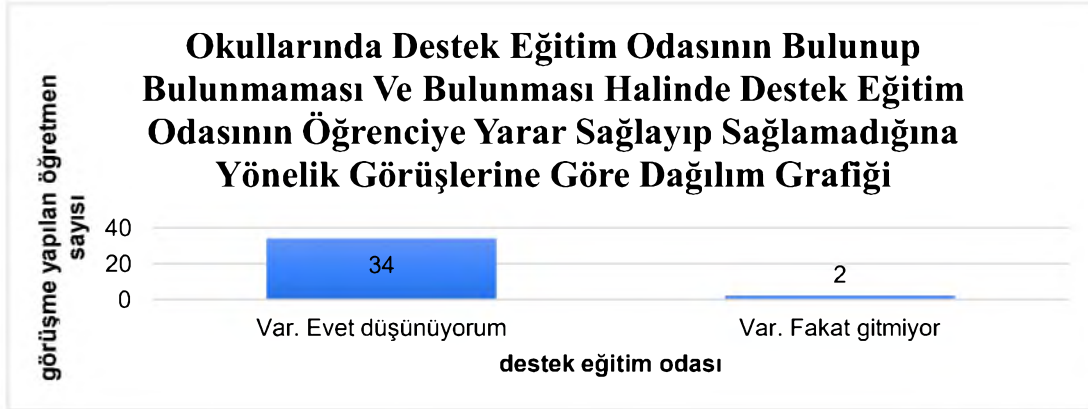


Uygulamıyorum	29
Uyguluyorum	7
Toplam=	36

Şekil 4'te görüldüğü gibi, sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıflarında bulunan özel yetenekli öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına yönelik diğer öğrencilerden farklı bir eğitim planı (BEP: bireyselleştirilmiş eğitim planı) uygulayıp uygulayamadıklarına göre dağılımı incelendiğinde; uygulamıyorum ve uyguluyorum ifadeleri olmak üzere, BEP uygulayıp uygulayamadıklarına göre iki farklı ifade altında gruplandırılmış ve ortak ifadeye sahip olan öğretmenler bir grup altında birleştirilmişlerdir. Çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; uygulamıyorum (29), uyguluyorum ifadesinden (7) daha fazla olduğu saptanmıştır. Uyguluyorum şeklinde ifade eden öğretmenlerin, uyguladıkları bireyselleştirilmiş eğitim planları şu şekildedir; Robotik kodlama, zekâ oyunları, deneyler, zenginleştirilmiş ders planları; Onun ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik çalışmalar; Normal süreç kolay geldiği için ona uygun kitaplar alıp görevlendiriyorum; Farklı kitaplardan farklı etkinlikler yapıyoruz; Okulumuzun imkânları doğrultusunda daha zengin bir işleyiş sağlamaya çalışıyorum; Bireysel ihtiyaçlarına yönelik farklı çalışmalar yapıyoruz; İhtiyaçlarına yönelik ek çalışmalar düzenliyorum, şeklinde ifade ettikleri saptanmıştır.

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DESTEK EĞİTİM ODASINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜNE AİT BULGULAR**

Şekil 5. Sınıfında Özel Yetenekli Öğrenci Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Okullarında Destek Eğitim Odasının Bulunup Bulunmaması Ve Bulunması Halinde Destek Eğitim Odasının Öğrenciye Yarar Sağlayıp Sağlamadığına Yönelik Görüşlerine Göre Dağılımı

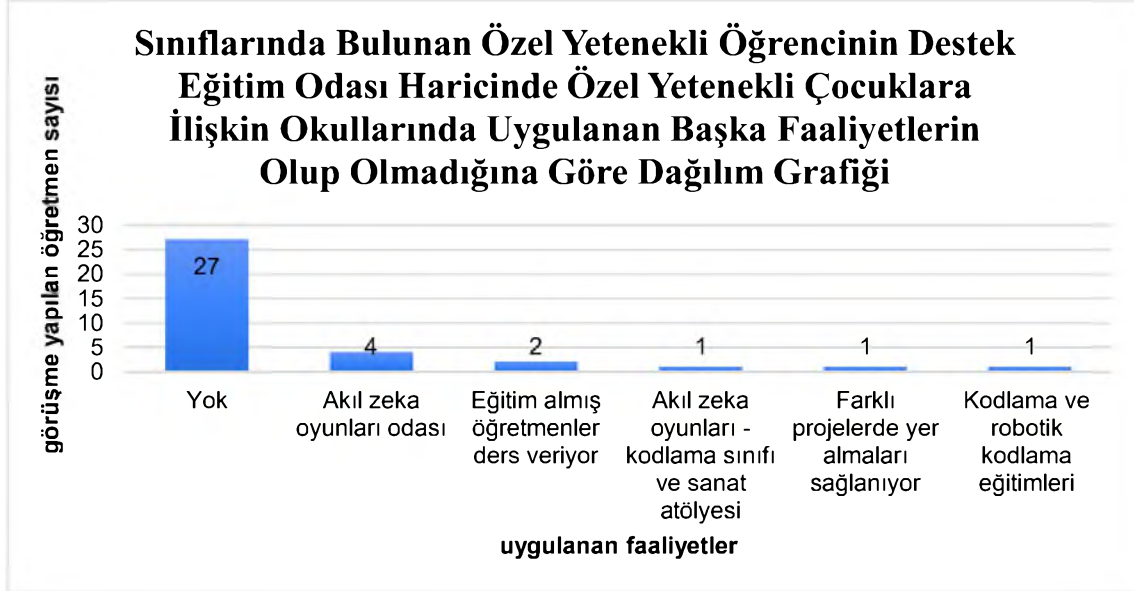


Var. Evet düşünüyorum	34
Var. Fakat gitmiyor	2
Toplam=	36

Şekil 5'te görüldüğü gibi, sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin okullarında destek eğitim odasının bulunup bulunmaması ve bulunması halinde destek eğitim odasının öğrenciye yarar sağlayıp sağlamadığına yönelik görüşlerine göre dağılımı incelendiğinde; Var. Evet, düşünüyorum ve Var. Fakat gitmiyor ifadeleri olmak üzere, iki farklı ifade ettikleri görüş altında gruplandırılmış ve ortak ifadeye sahip olan öğretmenler bir grup altında birleştirilmişlerdir. Çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; Var. Evet, düşünüyorum (34), Var. Fakat gitmiyor (2) ifadesinden daha fazla olduğu saptanmıştır.

Şekil 6. Sınıfında Özel Yetenekli Öğrenci Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Sınıflarında Bulunan Özel Yetenekli Öğrencinin Destek Eğitim Odası Haricinde Özel Yetenekli Çocuklara İlişkin Okullarında Uygulanan Başka Faaliyetlerin Olup Olmadığına Göre

Dağılımı

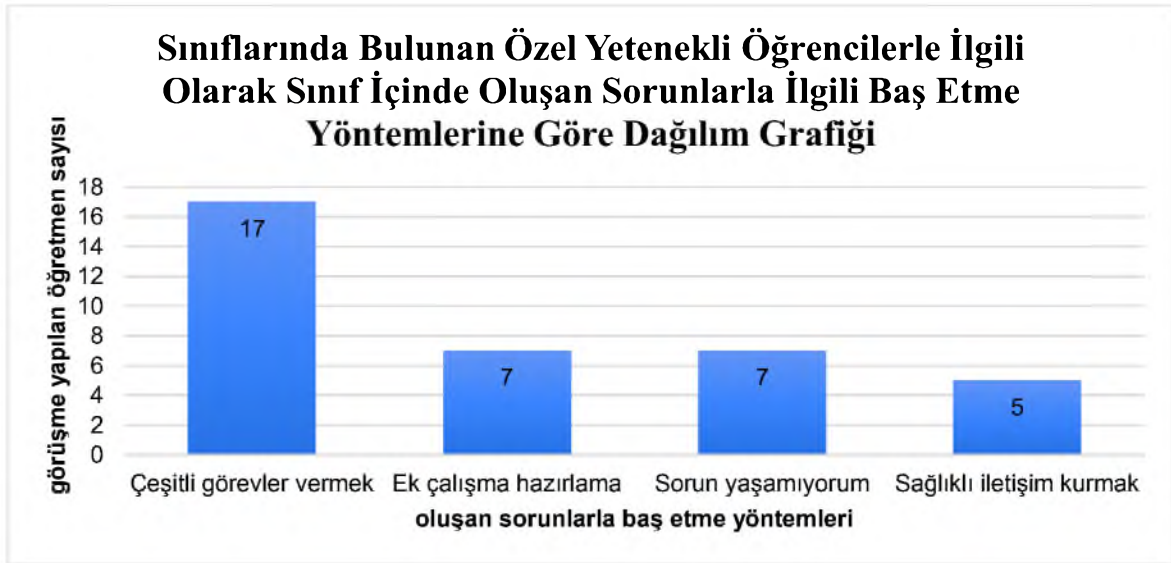


Yok	27
Akıl zekâ oyunları odası	4
Eğitim almış öğretmenler ders veriyor	2
Akıl zekâ oyunları - kodlama sınıfı ve sanat atölyesi	1
Farklı projelerde yer almaları sağlanıyor	1
Kodlama ve robotik kodlama eğitimleri	1
Toplam=	36

Şekil 6'da görüldüğü gibi, sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıflarında bulunan özel yetenekli öğrencinin destek eğitim odası haricinde özel yetenekli çocuklara ilişkin okullarında uygulanan başka faaliyetlerin olup olmadığına göre dağılımı incelendiğinde; yok, Akıl zekâ oyunları odası, Eğitim almış öğretmenler ders veriyor, Akıl zekâ oyunları - kodlama sınıfı ve sanat atölyesi, Farklı projelerde yer almaları sağlanıyor, Kodlama ve robotik kodlama eğitimleri, olmak üzere destek eğitim odası haricinde özel yetenekli çocuklara ilişkin okullarında uygulanan başka faaliyetlerin olup olmadığına göre altı farklı başlık altında gruplandırılmış ve ortak başlık altında olan okullarında uygulanan başka faaliyetlerin olup olmadığına yönelik ifadeler bir grup altında birleştirilmişlerdir. Çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; en çok ifade edilmiş konu başlığının, yok (27)

olduğu saptanmıştır. Bu, okullarında uygulanan başka faaliyetlerin olup olmadığıyla ilgili konu başlığını sırasıyla; Akıl zekâ oyunları odası (4), Eğitim almış öğretmenler ders veriyor (2), Akıl zekâ oyunları - kodlama sınıfı ve sanat atölyesi (1), Farklı projelerde yer almaları sağlanıyor (1), Kodlama ve robotik kodlama eğitimleri (1), uygulanıyor olan faaliyet alanları ile ilgili başlıklar takip etmektedir. En az çalışılan faaliyet alanları ile ilgili başlıkların; Akıl zekâ oyunları - kodlama sınıfı ve sanat atölyesi, Farklı projelerde yer almaları sağlanıyor, Kodlama ve robotik kodlama eğitimleri alanlarıyla ilgili uygulanan faaliyet alanları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Şekil 7. Sınıfında Özel Yetenekli Öğrenci Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Sınıflarında Bulunan Özel Yetenekli Öğrencilerle İlgili Olarak Sınıf İçinde Oluşan Sorunlarla İlgili Baş Etme Yöntemlerine Göre Dağılımı**

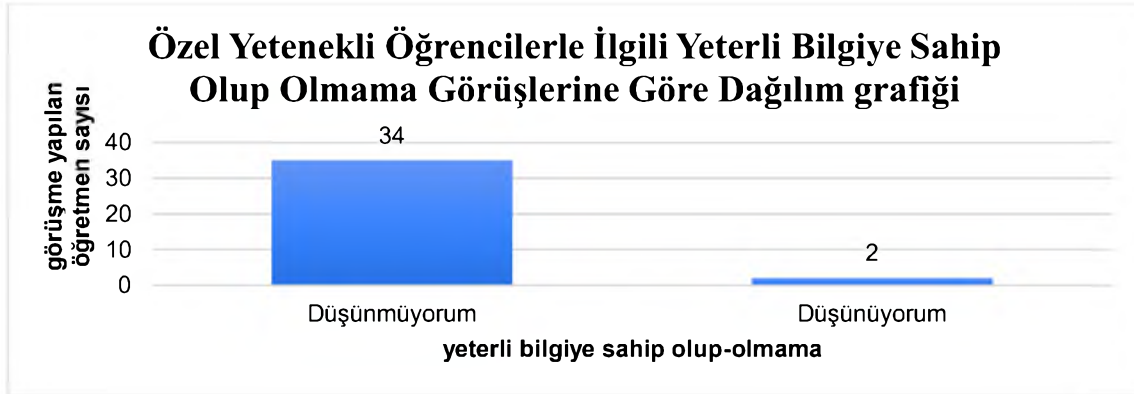


Çeşitli görevler vermek	17
Ek çalışma hazırlama	7
Sorun yaşamıyorum	7
Sağlıklı iletişim kurmak	5
Toplam=	36

Şekil 7’de görüldüğü gibi, sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıflarında bulunan özel yetenekli öğrencilerle ilgili olarak sınıf içinde oluşan sorunlarla ilgili baş etme yöntemlerine göre dağılımı incelendiğinde; Çeşitli görevler vermek, Ek çalışma hazırlama, Sorun yaşamıyorum, Sağlıklı iletişim kurmak olmak üzere Sınıf İçinde Oluşan Sorunlarla İlgili Baş Etme Yöntemlerine yönelik görüşlerine göre dört farklı başlık altında gruplandırılmış ve ortak başlık altında olan Sınıf İçinde Oluşan Sorunlarla İlgili Baş Etme Yöntemleri bir grup altında birleştirilmişlerdir. Çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; en çok tercih edilen baş etme yöntemi olarak görülen konu başlığının, Çeşitli

görevler vermek (17) olduğu saptanmıştır. Bu baş etme yöntemiyle ilgili konu başlığını sırasıyla; Ek çalışma hazırlama (7), Sorun yaşamıyorum (7), Sağlıklı iletişim kurmak (5), baş etme yöntemi ile ilgili başlıklar takip etmektedir. En az çalışılan baş etme yöntemi ile ilgili başlığın; Sağlıklı iletişim kurmak yöntemiyle ilgili yapılan baş etme yöntemi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

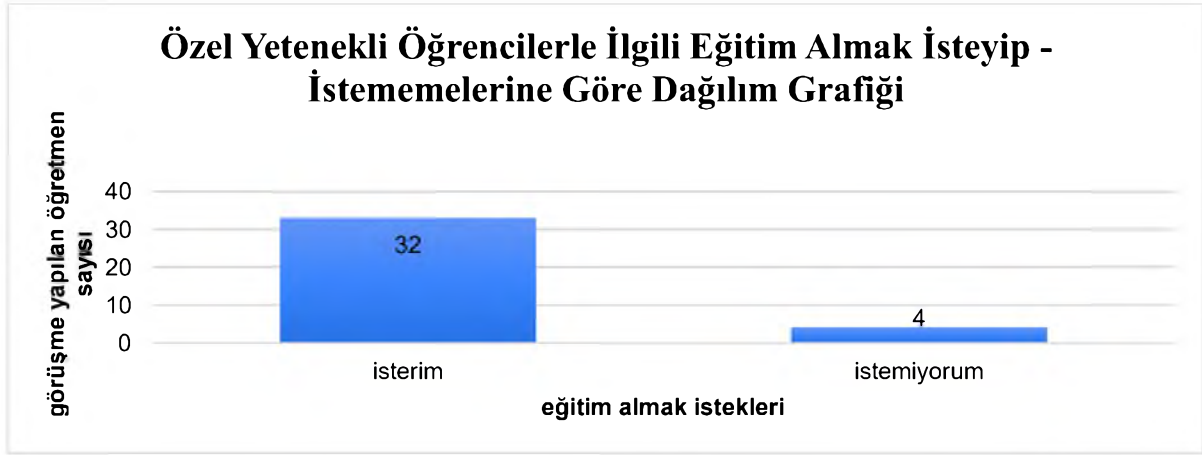
**Şekil 8. Sınıfında Özel Yetenekli Öğrenci Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Özel Yetenekli Öğrencilerle İlgili Yeterli Bilgiye Sahip Olup Olmama Düşüncelerine Göre Dağılımı**



Düşünmüyorum	34
Düşünüyorum	2
Toplam=	36

Şekil 8’de görüldüğü gibi, sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilerle ilgili yeterli bilgiye sahip olup olmama düşüncelerine göre dağılımı incelendiğinde; yeterli bilgiye sahip olduğumu düşünmüyorum şeklinde ifade eden öğretmenler ve yeterli bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum şeklinde ifade eden öğretmenler olmak üzere iki farklı başlık adı altında gruplandırılmış ve ortak düşünceyi ifade eden öğretmenler bir grup altında birleştirilmişlerdir. Çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; yeterli bilgiye sahip olduğumu düşünmüyorum şeklinde ifade eden öğretmenlerin (34) yeterli bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum şeklinde ifade eden öğretmenlerden (2) daha fazla olduğu saptanmıştır.

Şekil 9. Sınıfında Özel Yetenekli Öğrenci Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Özel Yetenekli Öğrencilerle İlgili Eğitim Almak İsteyip - İstememelerine Göre Dağılımı



İsterim	32
İstemiyorum	4
Toplam=	36

Şekil 9’da görüldüğü gibi, sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilerle ilgili eğitim almak isteyip - istememelerine göre dağılımı incelendiğinde; özel yeteneklilikle ilgili eğitim almak isterim şeklinde ifade eden öğretmenler ve özel yeteneklilikle ilgili eğitim almak istemiyorum şeklinde ifade eden öğretmenler olmak üzere iki farklı başlık adı altında gruplandırılmış ve ortak istek grubuna sahip olan öğretmenler bir grup altında birleştirilmişlerdir. Çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; özel yeteneklilikle ilgili eğitim almak isterim şeklinde ifade eden öğretmenlerin (32) özel yeteneklilikle ilgili eğitim almak istemiyorum şeklinde ifade eden öğretmenlerden (4) daha fazla olduğu saptanmıştır.

Şekil 10. Sınıfında Özel Yetenekli Öğrenci Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Özel Yetenekli Öğrencilerle İlgili Hangi Konularda Eğitim Almak İsteklerine Göre Dağılımı



BEP hazırlayıp bu doğrultuda eğitim vermeye yönelik eğitimler	8
Özel yetenekli öğrencileri eğitmeye yönelik eğitimler	17
Özel yetenekli öğrencileri hem tanımaya hem de eğitmeye yönelik eğitimler	6
Eğitim almak istemiyor	4
Sosyal duygusal gelişimlerini desteklemeye yönelik eğitimler	1
Toplam=	36

Şekil 10'da görüldüğü gibi, sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilerle ilgili hangi konularda eğitim almak isteklerine göre dağılımı incelendiğinde; BEP hazırlayıp bu doğrultuda eğitim vermeye yönelik eğitimler, Özel yetenekli öğrencileri eğitmeye yönelik eğitimler, Özel yetenekli öğrencileri hem tanımaya hem de eğitmeye yönelik eğitimler, Eğitim almak istemiyor, Sosyal duygusal gelişimlerini desteklemeye yönelik eğitimler olmak üzere özel yetenekli öğrencilerle ilgili hangi konularda eğitim almak isteklerine göre bakıldığında beş farklı başlık altında gruplandırılmış ve ortak başlık altında olan eğitim konuları bir grup altında birleştirilmişlerdir. Çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; en çok eğitim alınmak istenen alanın özel yetenekli öğrencileri eğitmeye yönelik eğitimler (17) olduğu saptanmıştır. Bu eğitim alanını, eğitim alma istenilme sıklığı bakımından sırasıyla; BEP hazırlayıp bu doğrultuda eğitim vermeye yönelik eğitimler (8), Özel yetenekli öğrencileri hem tanımaya hem de eğitmeye yönelik eğitimler (6), Eğitim almak istemiyor (4), Sosyal duygusal gelişimlerini desteklemeye yönelik eğitimler (1), eğitim alanları takip etmektedir. En az istenilen eğitim alanının sosyal duygusal gelişimlerini desteklemeye yönelik eğitimler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

### **ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNDEN ÖRNEKLER**

1. Öğrenciyi tanıma, sınıf içerisindeki eğitimi, ne gibi etkinliklerin yapılacağı.
2. Zeka oyunları eğitimi, dersin nasıl anlatılacağı
3. BEP hazırlamayı öğrenmek
4. Onlara yönelik nasıl eğitim verileceği
5. Özel yetenekli bireylerin psikolojik açıdan nasıl desteklememiz gerektiği konusunda
6. Özel yetenekli bireylerin özellikleri ve nasıl eğitim verileceği
7. Normal sınıflarda özel yetenekli öğrencilerin nasıl verimli bir şekilde eğitim verileceği
8. Özel yetenekli öğrencilerin ihtiyaçları ve eğitimleri
9. Özel yetenekli öğrencileri tanıma, eğitim verme
10. Ne gibi etkinlikler yapılabileceği hakkında eğitim almak isterim
11. Derste sıkılmamaları için ne gibi etkinliklerin yapılabileceği
12. Normal öğrencilerin yanında konuların ona göre nasıl farklılaştırılabileceği
13. Onların düzeylerine göre nasıl eğitim verilebileceği

### **TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER**

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde, elde edilen sonuçlara göre kadın öğretmenlerin, erkek öğretmenlerden daha fazla olduğu görülmektedir. Buradan kadın sınıf öğretmenlerinin sınıflarında daha fazla özel yetenekli öğrenci bulunduğu sonucuna ulaşılabılır. Erkek sınıf öğretmenlerinin de okul yöneticileri tarafından desteklenerek sınıflarında özel yetenekli öğrenci kabul etmeleri konusunda cesaretlendirilerek, bu konuda teşvik edilebilirler. Bu sonuç 36 sınıf öğretmeniyle sınırlı olduğu için diğer il ve ilçelerde çeşitli çalışmalar yapılarak sonuçlar karşılaştırılabilir. Sınıf öğretmenleri cinsiyeti fark etmeksizin, özel yetenekli öğrenciler konusunda eğitilmek gerekli destek verilmelidir.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin yaş grubuna göre dağılımı incelendiğinde, elde edilen sonuçlar dahilinde, sınıf öğretmenlerinin yaş grubu bakımından en çok 31-40 arasında yaş aralığından oluşmaktadır. Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin eğitim düzeyine göre dağılımı incelendiğinde; lisans eğitim düzeyinin yüksek lisans eğitim düzeyinden daha fazla olduğu saptanmıştır. Buradan, lisans eğitim düzeyinde daha çok sınıf öğretmeninin olduğu sonucuna ulaşılabılır. Öğretmenlerin alanlarında uzmanlaşabilmesi adına lisansüstü eğitime teşvik edilebilirler.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin kıdem yılına göre dağılımı incelendiğinde; çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; en çok çalışılan kıdem yılı büyüklüğü aralığının 1-5 arasında olduğu saptanmıştır. Buradan sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin kıdem yıllarının genelde fazla olmadığı sonucuna ulaşılabılır. Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin medeni durumlarına göre dağılımı incelendiğinde; çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; evli olan öğretmenlerin bekâr olan öğretmenlerden daha fazla olduğu saptanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin sınıflarında ne kadar süredir özel yetenekli öğrencinin bulunduğuna göre dağılımı incelendiğinde; çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; en çok çalışılan yıl süreleri 1 yıl ve 2 yıl olduğu saptanmıştır. Bu sürenin dört yılı aşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Buradan, genelde her öğretmenin sadece bir kere sınıfında özel yetenekli öğrencinin olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilerle ilgili eğitim alıp- alamamasına göre dağılımı incelendiğinde; çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; öğretmenler arasından 29 öğretmenin herhangi bir eğitim almadığı saptanmıştır. Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerine özel yetenekli öğrencilerle ilgili çeşitli eğitimler verilmesi sağlanıp desteklenmelidir. Özel yeteneklilerle ilgili eğitim, zekâ oyunları eğitimi, Özel yetenekli bireylerin belirlenmesi yöntem ve teknikleri kursu, özel yetenekli bireylerin eğitimi kursu, Özel yetenekli öğrencileri tanıma, program oluşturma, robotik kodlama, zekâ oyunları gibi çeşitli birçok konuda eğitimler, kurslar, seminerler yapılmalı ve öğretmenlerin bunlara katılması teşvik edilmelidir.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilerle ilgili yeterli bilgiye sahip olup olmamaya ilişkin görüşlerine bakıldığında; “yeterli bilgiye sahip olduğumu düşünmüyorum.” şeklinde ifade eden öğretmenlerin “yeterli bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum.” şeklinde ifade eden öğretmenlerden daha fazla olduğu saptanmıştır. Alanyazın incelendiğinde öğretmenlerle yapılan çalışmaların sonucunda öğretmenlerin özel yetenekli öğrenciler konusunda gerekli bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir (Gökdere ve Ayvaci, 2004; Gökdere, 2004; İnan, Bayındır ve Demir, 2009; Kontaş, 2009).

Buradan, öğretmenlere gerekli eğitimin verilmesinin ne kadar önemli olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlere sınıflarında özel yetenekli öğrenci vermeden önce bu konuda uzmanlar tarafından, onları tanımaya ve nasıl eğitim verilebileceğine yönelik çeşitli eğitimler hazırlanıp verilmelidir. Sınıfında özel yetenekli öğrenci geldikten sonra da eğitim vermeye devam edilip bu eğitimler çeşitlendirilmelidir. Öğretmenlerin sorunlar yaşadığında sorularını sorabileceği bir uzmanla işbirliği halinde olmaları sağlanmalıdır. Bu konuda öğretmenler gerektiği şekilde desteklenerek özel yetenekli öğrencilerin en verimli bir şekilde eğitilmesi sağlanmalıdır.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilerle ilgili eğitim almak isteyip istememelerine göre dağılımı incelendiğinde; “özel yeteneklilikle ilgili eğitim almak isterim.” şeklinde ifade eden öğretmenlerin “özel yeteneklilikle ilgili eğitim almak istemiyorum.” şeklinde ifade eden öğretmenlerden daha fazla olduğu saptanmıştır. Öğretmenler yeterli bilgiye sahip olmadıklarını düşündükleri için bu sonuçla tutarlı olduğu gözükmektedir. Öğretmenler yeterli bilgiye sahip olmadıklarından dolayı eğitim almak istemektedirler.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilerle ilgili hangi konularda eğitim almak isteklerine göre dağılımı incelendiğinde; en çok eğitim alınmak istenen alanın özel yetenekli öğrencileri eğitmeye yönelik eğitimler olduğu saptanmıştır. Öğretmenler yeterli bilgiye sahip olmadıkları için onları yeterli bir şekilde eğitemediklerini ve bu konuda eğitim almak istediklerini ifade etmişlerdir. Bu yüzden burada da görüldüğü üzere daha çok özel yetenekli öğrencilerin nasıl eğitileceği gibi eğitimler almak istemektedirler. Bu eğitimin yanında BEP hazırlayıp bu doğrultuda eğitim vermeye yönelik eğitimler, Özel yetenekli öğrencileri hem tanımaya hem de eğitmeye yönelik eğitimler, Sosyal duygusal gelişimlerini desteklemeye yönelik gibi eğitimler öğretmenlere verilerek bu çocukları tanımaları sağlanmalı, ne gibi yöntem ve tekniklerle eğitim verecekleri ve bu eğitimleri normal sınıflarda özel yetenekli öğrenciye göre nasıl farklılaştırıp verileceği MEB kapsamında ilçe milli eğitim müdürlükleriyle işbirliği halinde alanın uzmanları tarafından verilmelidir.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin özel yetenekliliği nasıl tanımladıklarına göre dağılımı incelendiğinde; çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; en çok tanım yapılan konu başlığının, Bilişsel ve duyuşsal alanla ilgili yapılan tanımlar olduğu saptanmıştır. Buradan, özel yeteneklilik denilince öğretmenlerin aklına genelde algı, ilgi, yetenek, farklı bakış açısı, merak, hızlı öğrenme gibi bilişsel ve duyuşsal kavramların geldiği görülmektedir. Özel yetenekli öğrencilerin sahip olduğu diğer özellikleri de çeşitli eğitimler yoluyla kazandırarak öğretmenlerin bu konuda daha geniş bilgi sahibi olmaları sağlanabilir.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıflarında özel yetenekli öğrenci bulunmasının avantajlarına yönelik görüşlerine göre dağılımı incelendiğinde; en çok avantaj alanı olarak görülen konu başlığının, Farklı bakış açıları ortaya koyması olduğu saptanmıştır. Öğretmenlerin, özel yetenekli öğrencilerin sınıfta fikirlerini söyleyerek konuya farklı bir bakış açısı kazandırdıkları ve arkadaşlarının da konuya farklı bir bakış açısıyla bakabilmelerine yardımcı olmalarını bir avantaj olarak gördükleri belirlenmiştir. Bunun yanında liderlik yeteneği, yaratıcı düşünmesi gibi özellikleri de bir avantaj olarak gördükleri belirlenmiştir. Avantaj olarak görmeyen öğretmen sayısı az düzeydedir. Görüldüğü gibi özel yetenekli öğrenciler sınıfta birçok katkı sağlamaktadırlar, bu nedenle onların körelmemesi adına öğretmenlere gerekli eğitimler verilerek onların normal sınıflarda kendi düzeylerinde eğitilmeleri sağlanmalıdır.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıflarında özel yetenekli öğrenci bulunmasının dezavantajlarına yönelik görüşlerine göre dağılımı incelendiğinde; çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; en çok dezavantaj alanı olarak görülen konu başlığının, “dezavantajı yok” olduğu saptanmıştır. Öğretmenler özel yetenekli öğrencileri dezavantaj olarak görmekten çok avantaj olarak görmektedir. Bu sonucun haricinde bazı öğretmenlerin belirttikleri dezavantaj alanları ise derslerde sıkılması, sosyalleşmede sorun yaşaması, derslerin ona basit gelmesi, çok soru sorması, başarısızlıktan çabuk etkilenmesi gibi faktörler olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlere gerekli eğitimler verilerek özel yetenekli öğrencilere kendi seviyelerinde eğitim vermeleri sağlanarak belirtilen dezavantaj faktörleri en aza indirmeye çalışılmalıdır.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıflarında bulunan özel yetenekli öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına yönelik diğer öğrencilerden farklı bir eğitim planı (BEP: bireyselleştirilmiş eğitim planı) uygulayıp uygulayamadıklarına göre dağılımı incelendiğinde; çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; “uygulamıyorum” cevabının “uyguluyorum” ifadesinden daha fazla olduğu saptanmıştır. Çalışmaya katılan öğretmenler arasından az düzeyde bir kısmı BEP uyguladıklarını ifade etmiştir. Büyük bir çoğunluk ise uygulamadıklarını ifade etmiştir. Sınıfında sadece bir tane dahi özel yetenekli tanısı almış, rehberlik ve araştırma merkezi tarafından rapor verilmiş öğrenci var ise tüm sınıf öğretmenlerinin okuldaki rehber öğretmen ile beraber öğrencinin seviyesine uygun olarak BEP hazırlama zorunluluğu vardır. İlgili plana okul müdürü ıslak imza ile onay verir. Görüşmeye katılan sınıf öğretmenlerinin ilgili planı hazırlamadıklarını itiraf etmeleri aslında yasal bir zorunluluğu yerine getirmediklerini ve suç işlediklerini göstermektedir. Öğretmenlere, BEP konusunda eğitim verilmesi gerektiğinin önemi BEP yapmadıklarının itirafları ile bir kez daha anlaşılmaktadır. Öğretmenlere Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı yapmaları öğretilerek özel yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik plan hazırlamaları sağlanmalı ve bu planı normal

sınıflarda eğitim verirken işlenen konunun özel yetenekli öğrenciye uygun hale getirilerek uygulamaları konusunda teşvik edilmelidirler.

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği (2006), 23. Maddenin Ç bendine göre “Kaynaştırma yoluyla eğitimlerine devam eden öğrenciler, yetersizliği olmayan akranlarıyla aynı sınıfta eğitim görmeleri hâlinde kayıtlı buldukları okulda uygulanan eğitim programını; özel eğitim sınıflarında ise sınıfın türüne göre bu Yönetmeliğin 26 ncı ve 27 nci maddelerinde belirtilen eğitim programını takip ederler. Öğrencilerin takip ettikleri programlar temel alınarak eğitim performansı ve ihtiyaçları doğrultusunda BEP hazırlanır.” denilmektedir. Öğretmenler BEP hazırlamadıklarını söyleyip ilgili yönetmeliğin kendilerine yüklediği sorumluluğu yerine getiremediklerini itiraf etmişlerdir.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin okullarında destek eğitim odasının bulunup bulunmaması ve bulunması halinde destek eğitim odasının öğrenciye yarar sağlayıp sağlamadığına yönelik görüşlerine göre dağılımı incelendiğinde; çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda; “Var. Evet, düşünüyorum” ifadesi, “Var. Fakat gitmiyor” ifadesinden daha fazla olduğu saptanmıştır. Buradan, araştırmaya katılan her okulda destek eğitim odasının olduğu görülmektedir. Destek eğitim odasına gitmeyen özel yetenekli öğrenci sayısı çok az düzeydedir. Çalışmaya dâhil olan öğretmenler destek eğitim odasının öğrenciye yarar sağladığını belirtmişlerdir. Bu sonuç diğer bulguları desteklemektedir. Özel yetenekli öğrencilere destek eğitim odasında ek eğitimlerin yapılması onları eğitim açısından desteklemektedir. Bu nedenle öğretmenler katılmayan öğrencileri teşvik etmelidir ve aileler bu konuda bilgilendirilerek öğrencilerin destek eğitim odasına katılması sağlanıp en üst düzeyde yarar görmesi sağlanmalıdır. Bünyelerinde, rehberlik ve araştırma merkezi tarafından tanılanmış sadece bir tek özel yetenekli öğrenci dahi olsa tüm okulların destek eğitim odası açması gereklidir. Küçükçekmece ilçesi bünyesinde tüm ilkokullarda bu durumun gözönünde bulundurulduğu söylenebilir.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıflarında bulunan özel yetenekli öğrencinin destek eğitim odası haricinde özel yetenekli çocuklara ilişkin okullarında uygulanan başka faaliyetlerin olup olmadığına göre dağılımı incelendiğinde; en çok ifade edilmiş konu başlığının, yok olduğu saptanmıştır. Özel yetenekli öğrencilere ilişkin destek eğitim odası haricinde okullarda uygulanan faaliyetler çok az düzeydedir. Buradan, okullara gerekli destekler verilerek özel yetenekli öğrencilere yönelik okullarda destek eğitim odasının yanında fiziki şartlara uygun çeşitli faaliyetlerin yer aldığı etkinlikler/faaliyetler de düzenlenebilir.

Sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıflarında bulunan özel yetenekli öğrencilerle ilgili olarak sınıf içinde oluşan sorunlarla ilgili baş etme yöntemlerine göre dağılımı incelendiğinde en çok tercih edilen baş etme yöntemi olarak görülen konu başlığının, Çeşitli görevler vermek olduğu saptanmıştır. Diğer baş etme yöntemleri ise Ek çalışma hazırlama ve Sağlıklı iletişim kurmak olarak ifade etmişlerdir. Bazı öğretmenler “Sorun yaşamıyorum” şeklinde belirterek herhangi bir yöntem ifade etmemişlerdir. Bu öğrencileri zarar vermeden, soyutlamadan, örselemeden çeşitli sorunlarla baş edebilme adına öğretmenlere, çeşitli eğitimler yoluyla en etkili başa çıkma stratejileri öğretilmeli ve sınıf içinde oluşan sorunlarla ilgili bu baş etme yöntemlerini ve stratejilerini uygulamaları sağlanmalıdır.

Bu çalışma ile özel yeteneklilerle ilgili yapılan akademik çalışmalara katkı sağlanacağı, toplumun bu konuda daha çok bilinçlendirilmesinin sağlanacağı düşünülmektedir. Genel olarak sınıf öğretmenlerinin özel yeteneklilerle ilgili görüşlerinin ortaya konulduğu araştırmada öğretmenlere eğitim verilmesinin gerekli olduğu hakkında bilgi ve farkındalık oluşturulmuştur. Sınıf öğretmenliği lisans programlarında özel yeteneklilik ile ilgili zorunlu veya seçmeli herhangi bir ders olmaması tüm meslek hayatı boyunca sadece bir kere bu öğrencilerle karşılaşacak dahi olsa öğretmenin yaşayacağı sorunları avantaja dönüştürmesini sağlayacaktır. İnsanlık tarihi boyunca nüfus içinde çok az bulunan özel yeteneklilerin farklı eğitim ve öğretime ihtiyaç duyduklarının bilinmesine rağmen onlara farklılık verilmesinin nüfusun diğer kalanına haksızlık yapıldığı düşüncesi gereksiz ve uygunsuz bir stratejidir. Sadece 1-2 öğrenci için aylar sürecek farklılaştırma, bireyselleştirilmiş program hazırlama, akıl zeka oyunları vs şeklinde alınacak eğitimlerin ne kadar önemli ve hayati olduğu düşünülmelidir. Özel yetenekli öğrencileri sıkmamak, bunaltmamak için onları oyalamak, getir götür evrak işlerini yaptırtmak insanlığa yapılmış büyük bir ihanettir. Bu gerçekten yola çıkarak sınıfında özel yetenekli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin bu durum karşısındaki aciziyetlerinin farkına varılmalı, gereken her türlü bilgi ve donanımla yetişmeleri için MEB, üniversiteler, YÖK gereken çalışmaları yapmalıdır.

#### KAYNAKLAR

- Afat, N. (2017). Ustun Zekâli ve Ozel Yetenekli Bireylerin Egitiminde Destek Egitim Odalarının Incelenmesi [Examination of Resource Rooms in the Training of Gifted and Talented Individuals]. *Researcher: Social Science Studies*, 5(9), 294-303.
- Arel, N. (2011). *Okul Öncesi Eğitimde Kaynaştırma*. Ankara: Morpa.
- Avcıoğlu, H. (2011). Zihin engelliler sınıf öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP) hazırlamaya ilişkin görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 12(01), 039-053.
- Baykoç Dönmez, N. (2012). Özel Yetenekli Çocuklar. Nilgün Metin (Ed.) *Özel Gereksinimli Çocuklar*. 353-373, Ankara: Maya Akademi.
- Bildiren, A. (2016). *Özel yetenekli çocuklar aileler ve öğretmenler için bir kılavuz*. 3.baskı. İstanbul. Doğan Yayıncılık. ISBN:978-605-09-0297-6
- Clark, B. (2015). *Özel zekâli olarak büyüme, evde ve okulda çocukların potansiyellerini geliştirmek*. (F. Kaya, Ü. Ogurlu, Çev.) 8. Basımdan çeviri. Ankara. Nobel Akademik Yayıncılık. ISBN:978-605-320-231-8
- Cutts, N. E. ve Moseley N. (2004). *Üstün zekalı ve yetenekli çocukların eğitimi, ulusun en büyük kaynaklarından birinin harcanması nasıl önlenir?*. (İ. Ersevimi, Çev.). 2.Baskı. İstanbul. Özgür Yayınları.
- Davis, G. A. (2013). *Özel yetenekli çocuklar ve eğitimi öğretmenler ve ebeveynler için el kitabı*. (M. I. Koç, Çev.). İstanbul. Özgür Yayınları. ISBN:978-975-447-325-4
- Demirel Gürbüz, Ş. ve Ayas, M. B. (2014). Özel Zekalılar ve Eğitimleri. Sezgin Vural (Ed.). *Özel Eğitim* (3. Baskı). 371-403. Ankara: Maya Akademi.

- Gökdere, M. (2004). Üstün Yetenekli Çocukların Fen Bilimleri Öğretmenlerin Eğitimine Yönelik Bir Model Geliştirme Çalışması. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Gökdere, M. ve Ayvacı, H. Ş. (2004). Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli çocuklar ve özellikleri ile ilgili bilgi seviyelerinin belirlenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 17-26.
- Güçin, G., & Oruç, Ş. (2015). Türkiye’de özel yetenekliler ve özel zekâlılar alanında yapılmış akademik çalışmaların çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 113-135.
- Gürpınar, N. (2006). Bilişsel değerlendirme sistemi’nin (CAS) 8 yaş grubu için ön norm çalışması ve özel zekalı öğrencilerin bilişsel değerlendirilmesi, *Yayınlanmamış yüksek lisans tezi*, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- İnan, H., Z., Bayındır N., ve Demir, S. (2009). Awareness Level Of Teachers About The Characteristics Of Gifted Children. *Australian Journal of Basic and Applied Sciences*, 3 (3), 2519-2527.
- Kadioğlu, S. (2017). Özel Yeteneklilerle İlgili Ülkemizdeki Yasal Düzenlemelerin İncelenmesi, Uluslararası Özel Yetenekliler Kongresi, *OZYEK 2017*, 7-9 Nisan 2017, İstanbul.
- Kadioğlu Ates H., Aktas E. (2017). Türkiye’de Özel Yeteneklilerle Matematik Alanında Yapılan Araştırmaların İncelenmesi. *Uluslararası Özel Yetenekliler Kongresi, OZYEK 2017*, 7-9 Nisan 2017, İstanbul.
- Kadioğlu Ates H., Türk, E. Özfidan, M. (2017). Özel Yetenekli Öğrencilerin Öğretmenlerinin Hangi Özelliklere Sahip Olması Gerektiğine İlişkin Öğretmen ve Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi. *Uluslararası Özel Yetenekliler Kongresi, OZYEK 2017*, 7-9 Nisan 2017, İstanbul.
- Kadioğlu Ateş H. & Mazı M. G. (2017). Türkiye’de Özel Yetenekliler Eğitimi İle İlgili Yapılan Lisansüstü Tezler Genel Bir Bakış. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*, 4(3), 33-57.
- Kadioğlu Ateş, H. (2018). Problems of Gifted and Talented Students Regarding Cursive Handwriting: Parent Opinions. *European Journal of Educational Research*, 7(2), 293-299., Doi:10.12973/Eu-Jer.7.2.293
- Kadioğlu Ates, H. & Afat, N. (2018). A Case Study Investigating the Language Development Process, Early Literacy Experiences and Educational Problems of a Gifted Child. *Journal for the Education of Gifted Young Scientists*, 6(4), 36-71. DOI: <http://dx.doi.org/10.17478/JEGYS.2018.83>
- Koç, F., & Saranlı, A. G. (2017). Erken çocukluk dönemindeki özel yetenekli çocuklara ilişkin Türkiye’de gerçekleştirilen lisansüstü çalışmaların çok boyutlu analizi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(41), 163-183.
- Kontaş, H. (2009). Bilsem öğretmenlerinin program geliştirme ihtiyaçlarına ilişkin geliştirilen programın etkililiği. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

- Levent, F. (2011). *Üstün yetenekli çocukların hakları, Üstün yetenekli olmak, anne baba ve öğretmenler için el kitabı*. İstanbul. Çocuk Vakfı Yayınları. ISBN:978-975-552-075-9.
- Levent, F. (2014). *Üstün yetenekli çocukları anlamak, Üstün yetenekli çocuklar sarmalında aile, eğitim sistemi ve toplum*. 3. Baskı. Ankara. Nobel Akademik Yayıncılık. ISBN:978-605-133-686-2.
- Levent, F., & Bakioğlu, A. (2013). Üstün yeteneklilerin eğitiminde Türkiye için öneriler. *Üstün Yetenekliler Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi (UYAD)*, 1(1).
- Orhan Karsak, H. G., & Gider, B. (2019). Öğretmenlerin Özel Yetenekli Öğrenciler ve Eğitimlerine İlişkin Görüşleri ve Metaforik Algıları. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 8(4), 961-982.
- Orhan Karsak, H. G. (2014). Bireysel ve işbirlikli blogla bütünleştirilmiş yazma öğretiminin normal ve üstün zekâlı öğrencilerin yazma performanslarına etkisi. *Yayımlanmamış doktora tezi*, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Öznacar, M. D. ve Bildiren A. (2016). 2.baskı. *Özel zekâlı öğrencilerin eğitimi ve eğitsel bilim etkinlikleri*. Ankara. Anı yayıncılık. ISBN:978-605-170-073-1
- Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği (2006).  
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/05/20060531-2.htm>
- Özenç, E. G., & Özenç, M. (2013). Türkiye’de Üstün Yetenekli Öğrencilerle İlgili Yapılan Lisansüstü Eğitim Tezlerinin Çok Boyutlu Olarak İncelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 171(171), 13-28.
- Robinson, A., Shore, B. M. ve Enersen D. L. (2014). *Özel zekâlılar eğitiminde en iyi uygulamalar, kanıt temelli bir kılavuz*. (Ü. Ogurlu ve F. Kaya, Çev.). Ankara. Nobel Akademik Yayıncılık. ISBN:978-605-133-908-5
- Sak, U. (2014). *Üstün Zekâlılar Özellikleri Tanınmaları Eğitimleri* (4. Baskı). Ankara: Vize.
- Sucuoğlu, B. ve Kargın, T. (2008). *İlköğretimde Kaynaştırma Uygulamaları Yaklaşımlar Yöntemler Teknikler*. İstanbul: Morpa
- Tortop, H.S. (2015). *Üstün zekâlılar eğitiminde farklılaştırılmış öğretim, mi.fredat farklılaştırma modelleri*. Düzce. Genç Bilge Yayıncılık. ISBN:978-605-83962-1-0.
- Tortop, H. S. & Kadioğlu, S. (2018). Türkiye’de Özel Yeteneklilerle Fen Eğitimi Alanında Yapılan Araştırmalarda Farklılaştırılmış Öğretimin Kullanımı. 13th International Balkan Education and Science Congress, 6-8 September 2018, Trakya University – Edirne, <http://bes2018.org>
- Tortop, H. S. ve Nar, B. (2018). Türkiye’de Özel Yetenekli Öğrencilerin Eğitiminde Bir Model: Destek Eğitim Odaları, Sorunlar ve Öneriler, *1. Uluslararası Eğitimde Yeni Arayışlar Kongresi, (UEYAK-2018)*, 11-12 Mayıs 2018, İstanbul.
- Vatansever Bayraktar, H., Kadioglu Ates, H. ve Afat, N. (2019). An Analysis on the Relationship between Primary School Teachers' Self-Efficacy Beliefs and Attitudes towards Gifted Education. *International Journal of Eurasia Social Sciences* Vol: 10, Issue: 38, pp. (1099-1124).

Yıldırım Doğru, S.S.(Ed.) ve Durmuşoğlu Saltalı, N. (2013). *Erken çocukluk döneminde özel eğitim*. 3. Baskı. Ankara. Maya Akademi Yayınları. ISBN:978-605-5985-43-1.

Yılmaz, E. (2018). Erken Çocukluk Döneminde Özel Yetenekliler ile İlgili Türkiye’de Yapılan Çalışmaların İncelenmesi/ Review of the Studies Regarding Gifted Individuals in Early Childhood in Turkey, *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi, International Journal of Early Childhood Education Studies*, Şubat 2018 Cilt: 3 Sayı: 1, 1-16.

**Ek 1:**

The document is an official letter from the Kocaeli Branch of the Ministry of National Education. It is dated 02/10/2019 and concerns a meeting form for gifted students. The letter is addressed to the Kaymakam (District Governor) and mentions a meeting held on 30.09.2019. The letter discusses the meeting form for gifted students and the need for its application in the district. The letter is signed by Ramazan AŞCI, District Director of National Education. The document is signed by Turan BEDİRİHANOĞLU, Kaymakam. The document is from the STRATEJİ GELİŞTİRME BÖLÜMÜ (Strategy Development Department) and includes contact information for the department.

T.C.  
KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMLIĞI  
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 96054738-604.01.01-E.18710509  
Konu : Merve Gül MAZİ Yarı  
Yapılandırılmış Görüşme Formu

02/10/2019

KAYMAKAMLIK MAKAMINA

İlgi : Merve Gül MAZİ'nin 30.09.2019 tarihli dilekçesi.

Sabahattin Zaim Üniversitesi PDR bölümü 010216231 numaralı 4.sınıf öğrencisi Merve Gül MAZİ ilçemizde ilkokullarında sınıfında üstün yetenekli öğrencisi bulunan sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekliliğe ilişkin bilgi, tutum ve öz yeterliliklerini ölçmeye yönelik Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu uygulamak istediğine dair ilgi dilekçesi ve form örneği birlikte sunulmuştur.

İlgi dilekçeye istinaden, Merve Gül MAZİ'nin söz konusu Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formunu ilçemiz ilkokullarında sınıfında üstün yetenekli öğrencisi bulunan sınıf öğretmenlerine uygulaması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

Ramazan AŞCI  
İlçe Milli Eğitim Müdürü

OLUR  
Turan BEDİRİHANOĞLU  
Kaymakam

STRATEJİ GELİŞTİRME BÖLÜMÜ  
Atakent Mah.Camharyer Cd.No:4 Küçükçekmece/İstanbul  
Elektronik Ad: kucukcekmece.meb.gov.tr  
e-posta: kucukcekmece14@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: E. SÖYLEMEZ - Memur  
Tel: (0 212) 470 18 57  
Dahili: 127

Beşeri kaynaklı hatalardan sorumlu tutulmamızı rica ederiz. <https://evrak.meb.gov.tr> adresinden 6ee7-6b27-380c-d118-640c kodu ile sorgu alınabilir.